

Monumentnummer*: 521650

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 juni 2001
Kadaster deel/nr 82808/194

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Sittard Sittard-Geleen Limburg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Sittard B 5558

Omschrijving**

Inleiding

TURBINE MET MAALINRICHTING van de Fa. Schneider, Jaquet & Cie te Koeningshoffen bij Straatsburg, 1907. De turbine werd in 1907 in de oorspronkelijk uit de zestiende eeuw stammende watermolen van Stadbroek te Sittard geplaatst, in combinatie met de voor die gelegenheid omgebouwde eikenhouten maalstoel van de Fa. Limpens uit 1867. De Stadbroekermolen is onder nummer 33713 reeds van rijkswege beschermd en omvat een van origine laat-zestiende eeuws molengebouw, uitgebreid in 1861; een zeventiende-eeuws molenaarshuis, in 1871 verhoogd met een verdieping; een landbouwschuur uit 1847; een koestal uit 1849; een ketelhuis met schoorsteen uit 1864; graanopslagruimten en een woonhuis uit 1875. De omschrijving betreft een uitbreiding van de rijksbescherming met genoemde turbine en maalinrichting.

De gehele Stadbroekermolen werd, inclusief turbine en maalinrichting, in 1995 in opdracht van de gemeente Sittard respectievelijk gerestaureerd door het architectenbureau Mertens, Voorvelt & Hamers te Hoensbroek en B.A.T./Roebroek, samenwerkende industrieel restaurateurs te Sittard. Alle waterbouwkundige werken, waarvan niets meer resteerde, werden geheel nieuw ontworpen en uitgevoerd en zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

De turbine van de Stadbroekermolen is een zogenoemde verticale as Francis-turbine van het merk Schneider-Jaquet & Cie. en heeft een vermogen van ca. 9 pk. De hoofdaandrijving tussen turbine en maalstenen wordt gevormd door gietijzeren tandwielen met houten vertanding. De verticale turbine-as drijft met een conische tandwieloverbrenging de horizontale molenas met het daarop

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bevestigde aswiel aan, dat wederom een klein conisch tandwiel op de koningsspil aandrijft. Bij de turbine hoort een eikenhouten maalstoel van de Fa. Limpens, 1867, met vier koppels kwartsietstenen, die in 1907 ingrijpend werd gewijzigd.

Waardering

De turbine met maalinrichting van de Stadbroekermolen is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een economische, technische en typologische industriële ontwikkeling op molengebied in het begin van de twintigste eeuw. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door het technische ontwerp van turbine en maalinrichting. Het geheel verkeert in gave staat en vormt een essentieel onderdeel van de reeds van rijkswege beschermde opstallen van de Stadbroekermolen. Het feit dat deze industriële turbine met maalinrichting compleet aanwezig is verleent het geheel een voor Nederlandse begrippen zeer hoge zeldzaamheidswaarde.

De turbine met maalinrichting van de Stadbroekermolen vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen